

BẾN TỚI CỘNG HÒA SÉC

THÔNG TIN CHO NGƯỜI NƯỚC NGOÀI
MUỐN CƯ TRÚ TẠI CH SÉC

2018

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

SLOVO

21

Tác giả của cuốn sổ tay thông tin và bộ phim “Bến trời – Cộng hòa Séc” là nhóm chuyên viên của Bộ Nội vụ, Cục chính sách tị nạn và di dân, các đại diện của các trung tâm hội nhập, các tổ chức phi lợi nhuận phi chính phủ Slovo 21 và IOM – Tổ chức di dân quốc tế.

© Slovo 21, z. s., 2018

Bảo lưu mọi quyền. Ấn phẩm này hay bất cứ phần nào trong đây đều không được sao chép hoặc phân phối dưới bất kỳ hình thức nào, kể cả các bản sao, mà không có sự đồng ý của nhà xuất bản.

Cập nhật và tái bản lần thứ 3

ISBN 978-80-88301-01-1

BẾN TỚI **CỘNG HÒA SÉC**

THÔNG TIN CHO NGƯỜI NƯỚC NGOÀI
MUỐN CƯ TRÚ TẠI CH SÉC

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Cuốn sổ tay đã ra đời trong khuôn khổ dự án hội nhập người nước ngoài do Bộ Nội vụ Cộng hòa Séc tài trợ.
Cơ quan thực hiện dự án này là tổ chức Slovo 21.

trang 05

BẾN TỚI – CỘNG HÒA SÉC

Cuốn sổ tay này dành cho ai?
Cuốn sổ tay này không dành cho ai?
Thị thực dài hạn là gì?
Giấy phép cư trú dài hạn là gì?
Ai là người duyệt đơn xin của bạn?

trang 06

TÔI DỰ ĐỊNH SẼ SANG CỘNG HÒA SÉC

Tôi muốn học tập tại CH Séc
Tôi muốn làm việc tại CH Séc
Tôi muốn kinh doanh tại CH Séc

trang 16

TÔI SẮP SANG CH SÉC

Nghĩa vụ trình báo là gì?
Sinh trắc và thẻ sinh trắc là gì?
Thông báo các thay đổi như thế nào?
Gia hạn cư trú tại CH Séc như thế nào?
Đi lại sang các nước khác trong không gian Schengen và EU như thế nào?
Sau này tôi muốn đón gia đình sang CH Séc
Bảo hiểm y tế và bảo hiểm xã hội tại CH Séc

trang 22

CẦN LƯU Ý NHỮNG ĐIỂM GÌ? CÓ NHỮNG NGUY CƠ GÌ?

Hỗ trợ và thông tin miễn phí
Những người môi giới – dịch vụ
Giấy tờ tùy thân và các giấy tờ khác
Giấy ủy quyền
Điều kiện lao động
Nợ nần và chứng nhận không nợ
Tuân thủ pháp luật
Thay đổi địa chỉ tại CH Séc
Dành dụm cho trường hợp đột xuất

trang 24

NHỮNG THÔNG TIN LIÊN HỆ QUAN TRỌNG TẠI CH SÉC

Trước khi sang CH Séc
Sau khi sang CH Séc

BẾN TỚI – CỘNG HÒA SÉC

Cuốn sổ tay này là tài liệu thông tin cho những người nước ngoài từ các nước thứ ba muốn sang CH Séc cư trú dài hạn. Sổ tay cùng ra đời với một số tài liệu thông tin khác, chẳng hạn như bộ phim tài liệu ngắn về CH Séc “Chào mừng bạn đến CH Séc” và các tài liệu thông tin khác người nước ngoài có thể được nhận sau khi họ đến CH Séc.

Mục đích của những tài liệu thông tin này là hỗ trợ nhập người nước ngoài tại CH Séc, hỗ trợ kiến thức về các quyền lợi và nghĩa vụ của họ, và hỗ trợ định hướng trong môi trường CH Séc và tại địa phương. Ý nghĩa tiếp theo của cuốn sổ tay là phổ biến các thông tin về khả năng cư trú hợp pháp tại CH Séc và cảnh báo trước những hiện tượng tiêu cực. Thông qua việc cung cấp thông tin này, chúng tôi muốn hỗ trợ tối đa sự độc lập và tính tự lập của những người mới di cư đến, bởi vì đa số những thủ tục liên quan đến cư trú tại CH Séc đều có thể tự mình giải quyết. Trong trường hợp cần thiết cũng có thể tìm đến những dịch vụ cung cấp miễn phí tại các tổ chức phi lợi nhuận phi chính phủ (NGO) và các trung tâm hội nhập.

CUỐN SỔ TAY NÀY DÀNH CHO AI?

Cuốn sổ tay này DÀNH CHO tất cả mọi công dân các nước ngoài Liên minh châu Âu (EU) dự định đến CH Séc cư trú lâu hơn 90 ngày, và vì thế sẽ xin thị thực dài hạn hoặc cư trú dài hạn.

CUỐN SỔ TAY NÀY KHÔNG DÀNH CHO AI?

Cuốn sổ tay này KHÔNG DÀNH CHO công dân EU và người nhà của họ, cũng như những người xin thị thực Schengen ngắn hạn hoặc xin vĩnh trú!

THỊ THỰC DÀI HẠN LÀ GÌ?

Thị thực dài hạn là thị thực cho cư trú trên 90 ngày, có giá trị tối đa là 1 năm, loại thị thực này phổ biến nhất cho những trường hợp đến CH Séc trên 90 ngày. Nếu sau đó bạn muốn ở lại CH Séc lâu hơn và sẽ tiếp tục làm cùng một công việc như khi bạn mới đến, và thị thực dài hạn cũng đã được cấp để làm việc này (mục đích cư trú không thay đổi), thì bạn sẽ gia hạn cư trú bằng cách đệ đơn xin cư trú dài hạn tại CH Séc. **Thị thực dài hạn là một miếng giấy dán trong hộ chiếu.**

GIẤY PHÉP CƯ TRÚ DÀI HẠN LÀ GÌ?

Giấy phép cư trú dài hạn là hình thức cư trú mà trong một số trường hợp có thể xin trước khi đến CH Séc lần đầu, tuy nhiên giấy phép cư trú dài hạn thường nổi tiếp thị thực dài hạn trong quá trình cư trú tại CH Séc. Giấy phép được cấp tối đa cho 2 năm.

Giấy phép cư trú dài hạn là thẻ chip sinh trắc.

Bạn hãy học cách hiểu sự khác biệt giữa thị thực dài hạn và cư trú dài hạn. Hiểu được những khái niệm này sẽ rất có ích!

AI LÀ NGƯỜI DUYỆT ĐƠN XIN CỦA BẠN?

Đơn xin thị thực Schengen được cơ quan đại diện nơi bạn đệ đơn xét duyệt. Đơn xin thị thực dài hạn hoặc giấy phép cư trú dài hạn được Bộ Nội vụ CH Séc xét duyệt. Cơ quan đại diện sẽ gửi đơn của bạn cho Bộ Nội vụ CH Séc.

TÔI DỰ ĐỊNH SẼ SANG CỘNG HÒA SÉC

TÔI MUỐN HỌC TẬP TẠI CH SÉC

Nếu bạn muốn học tập tại CH Séc và đã chọn được một trường đại học hay cao đẳng nào đó thì bạn hãy kiểm chứng những thông tin sau đây:

- Đây sẽ là hình thức “du học” theo luật cư trú ngoại kiều tại CH Séc, hay loại đào tạo khác không rơi vào thể loại này? (Hãy xác minh chương trình học và mục đích cư trú ở trường học tại CH Séc hoặc trên trang www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Informace pro školy a studenty” [Thông tin cho trường học và sinh viên])
- Bạn sẽ học tại CH Séc bao nhiêu lâu? (Hãy xác minh ở trường học tại CH Séc)

Nếu bạn định học ở CH Séc lâu hơn 90 ngày thì tùy theo chương trình học mà bạn có thể đệ đơn tại cơ quan đại diện của CH Séc để xin một trong những loại thị thực hay cư trú sau:

- **Giấy phép cư trú dài hạn với mục đích “du học”** – người nước ngoài có thể đệ đơn tại cơ quan đại diện của CH Séc nếu có ý định tạm trú trên lãnh thổ CH Séc lâu hơn 3 tháng và đây là hình thức học tập theo quy định của luật cư trú ngoại kiều. Ngoại trừ đi học trung học hoặc nhạc viện không thuộc phạm vi của chương trình trao đổi sinh viên hoặc đi thực tập chuyên ngành được trả lương.

Bạn sẽ phải chờ kết quả duyệt đơn khoảng 60 ngày và cơ quan đại diện của CH Séc sẽ liên hệ với bạn để thông báo kết quả. Nếu bạn là đối tượng được miễn thị thực thì sau khi biết kết quả đơn được duyệt, bạn có thể đi sang CH Séc mà không cần thị thực. Nếu bạn là đối tượng có nghĩa vụ xin thị thực thì cơ quan đại diện CH Séc sẽ cấp cho bạn “thị thực với mục đích đi lấy giấy phép cư trú”. Trong vòng 3 ngày làm việc kể từ khi đến Séc, bạn phải đến cơ quan Bộ Nội vụ (để đăng ký và cung cấp các dữ liệu sinh trắc để làm thẻ cư trú). Sau đó bạn cũng sẽ tới đây để lấy thẻ cư trú.

- **Thị thực dài hạn với mục đích “du học”** – người nước ngoài có thể đệ đơn tại cơ quan đại diện của CH Séc nếu có ý định tạm trú trên lãnh thổ CH Séc lâu hơn 3 tháng và đây là hình thức học tập theo quy định của luật cư trú ngoại kiều. Trong trường hợp này, việc học tập trên trường trung học hoặc nhạc viện không nhất thiết phải thuộc phạm vi của chương trình trao đổi sinh viên, và đi thực tập chuyên ngành có thể được trả lương.

Bạn sẽ phải chờ kết quả duyệt đơn khoảng 60 ngày và cơ quan đại diện của CH Séc sẽ liên hệ với bạn để thông báo kết quả rồi sau đó sẽ dán thị thực vào hộ chiếu cho bạn. Trong vòng 3 ngày làm việc kể từ khi đến Séc, bạn phải lên trình báo tại cơ quan cảnh sát ngoại kiều.

- **Thị thực dài hạn với “mục đích khác”** (bao gồm cả mục đích đào tạo khác) – người nước ngoài có thể đệ đơn tại cơ quan đại diện của CH Séc nếu có ý định tạm trú trên lãnh thổ CH Séc lâu hơn 3 tháng và đây là các hoạt động đào tạo không được luật cư trú ngoại kiều CH Séc định nghĩa là đi du học.

Bạn sẽ phải chờ kết quả duyệt đơn khoảng 90-120 ngày hoặc lâu hơn tùy hoàn cảnh cụ thể, và cơ quan đại diện của CH Séc sẽ liên hệ với bạn để thông báo kết quả rồi sau đó sẽ dán thị thực vào hộ chiếu cho bạn. Trong vòng 3 ngày kể từ khi đến Séc, bạn phải lên trình báo tại cơ quan cảnh sát ngoại kiều.

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Hộ chiếu
- Chứng từ nhập học hoặc đào tạo
- Ảnh (1 tấm)
- Chứng từ về việc bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Chứng từ về việc bạn có đủ phương tiện tài chính và có quyền sử dụng chúng trên lãnh thổ CH Séc
- Trích lục từ Danh bạ tội phạm được cấp bởi quốc gia bạn là công dân, cũng như bởi các quốc gia bạn đã từng cư trú liên tục lâu hơn 6 tháng trong vòng 3 năm vừa qua (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc)

- Chứng từ về việc bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc)
- Sau khi được duyệt đơn, hãy trình cho cơ quan đại diện xem chứng từ về việc bạn có bảo hiểm y tế tại CH Séc

Quan trọng là bạn cần phải tự mình tìm hiểu các thủ tục cần thiết cho đơn xin và việc du học trên trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Informace pro školy a studenty” [Thông tin cho trường học và sinh viên].

Đừng quên rằng:

- Trong trường hợp bạn được cấp thị thực dài hạn thì trong vòng 3 ngày làm việc kể từ ngày vào Séc bạn phải lên phòng cảnh sát ngoại kiều để trình báo, nếu chủ nhà (ví dụ ký túc xá) không làm hộ bạn việc này.
- Nếu bạn sang CH Séc để lấy giấy phép cư trú dài hạn thì trong vòng 3 ngày làm việc bạn phải lên cơ quan Bộ Nội vụ để cung cấp các dữ liệu sinh trắc với mục đích làm thẻ cư trú.
- Nếu bạn có thị thực hoặc giấy phép cư trú với mục đích du học thì bạn **phải là sinh viên trong suốt thời gian cư trú và phải học thực sự**, tức là bạn phải thực hiện mục đích cư trú. **Trong khi đang đi học, người nước ngoài cũng có thể kinh doanh. Tuy nhiên nếu muốn làm việc thì phải học hệ chính quy tại trường trung học, trường nghệ thuật, trường cao đẳng hoặc học chuyên ngành có chứng chỉ trong hệ đào tạo tập trung tại trường đại học.** Nhưng bạn vẫn phải thực hiện mục đích cư trú chính, tức là đi học.
- Nếu bạn quyết định **chuyển trường học** thì chương trình học tại trường mới phải được tiếp nối với chương trình học trước đây. Trường cũ sẽ thông báo với Bộ Nội vụ về việc bạn kết thúc chương trình học, và bạn phải thông báo việc chuyển trường và tên nhà trường mới. Các thay đổi phải được thông báo tại cơ quan Bộ Nội vụ trong vòng 3 ngày.
- Bạn phải có giấy chứng nhận đang đi học do trường cấp cả cho thời gian nghỉ hè hoặc cho đến khi kết thúc chương trình học (các kỳ thi, thi tốt nghiệp v.v.). Trong thời gian đi học tại CH Séc, bạn có thể rời Séc vào kỳ nghỉ hè. Nếu vào thời điểm này bạn đã đệ đơn xin bất kỳ liên quan đến cư trú thì bạn phải lên cơ quan Bộ Nội vụ để thông báo về việc bạn sẽ ra khỏi Séc, và đảm bảo việc bạn sẽ nhận được thư từ gửi cho bạn.
- Trong trường hợp bạn bị **đuổi học** thì trường học sẽ thông báo về việc này cho Bộ Nội vụ và thị thực hoặc cư trú của bạn sẽ có thể bị hủy.

TÔI MUỐN LÀM VIỆC TẠI CH SÉC

Nếu bạn muốn sang CH Séc lao động, bạn phải đảm bảo có công ăn việc làm tại CH Séc trước khi sang.

Hãy tự tìm hiểu thông tin tuyển dụng việc làm tại CH Séc trên trang www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka/vm.

1. THAM GIA THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG

Để có thể tìm được việc làm trên thị trường lao động tại CH Séc cần phải có giấy phép cư trú có giá trị và biết được mình có thể tự do vào thị trường lao động hay không. Tự do vào thị trường lao động phụ thuộc vào giấy phép cư trú, tính chất công việc hoặc những điều kiện khác.

Những đối tượng được tự do vào thị trường lao động:

- Công dân EU và các thành viên gia đình của họ
- Người nước ngoài có vĩnh trú
- Người được bảo vệ quốc tế (tị nạn hoặc bảo vệ bổ sung)
- Người nước ngoài có giấy phép cư trú dài hạn với mục đích đoàn tụ gia đình với người nước ngoài có vĩnh trú hoặc cư trú dài hạn, hoặc người được tị nạn
- Người nước ngoài đang chuẩn bị cho ngành nghề tương lai (ví dụ như sinh viên của chương trình đào tạo tập trung có chứng chỉ, học sinh trung học, trường nghề thuật, trường cao đẳng hoặc trường tiếng)
- Người nước ngoài đã tốt nghiệp trung học hoặc đại học theo luật pháp Séc v.v.

Đối với những người nước ngoài này, khi muốn làm việc họ không cần phải có giấy phép lao động, thẻ lao động hay thẻ xanh da trời, tuy nhiên họ phải có giấy phép cư trú tại Séc hoặc thị thực. Được miễn thị thực không có nghĩa người nước ngoài được phép làm công việc sinh lời. Người sử dụng lao động (chủ lao động) chỉ có nghĩa vụ phải thông báo đã nhận họ vào làm việc cho Sở lao động CH Séc trực thuộc quận nhất vào ngày đầu tiên họ đi làm.

Nếu chủ lao động muốn nhận người nước ngoài không được tự do vào thị trường lao động vào làm việc, thì ngoài hợp đồng lao động hoặc thỏa thuận lao động, họ phải có giấy phép lao động, thẻ lao động hoặc thẻ xanh da trời.

2. THỊ THỰC DÀI HẠN VỚI MỤC ĐÍCH LAO ĐỘNG THỜI VỤ

Thị thực cho cư trú trên 90 ngày với mục đích lao động thời vụ được cấp cho người nước ngoài có ý định ở lại trên lãnh thổ CH Séc để thực hiện công việc theo mùa vụ. Thông thường đây là những công việc trong nông nghiệp, lâm nghiệp, trồng nho, du lịch v.v.. Thị thực này được cấp với thời hạn và thời gian cư trú trên lãnh thổ Séc tối đa là 6 tháng.

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Hộ chiếu
- Giấy phép lao động từ Sở lao động CH Séc tại tỉnh hoặc tại Praha, hoặc bạn hãy đưa số thụ lý của đơn xin cấp giấy phép lao động và chi nhánh Sở lao động, nơi bạn đã đệ đơn
- Ảnh (1 tấm)
- Chứng từ về việc bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Chứng từ về mức lương bổng, nếu chủ lao động thuê xếp nhà ở cho người nước ngoài
- Trích lục từ Danh bạ tội phạm được cấp bởi quốc gia bạn là công dân, cũng như bởi các quốc gia bạn đã từng cư trú liên tục lâu hơn 6 tháng trong vòng 3 năm vừa qua (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc)
- Chứng từ về việc bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc)
- Sau khi được duyệt đơn, hãy trình cho cơ quan đại diện xem chứng từ về việc bạn có bảo hiểm y tế tại CH Séc

3. CƯ TRÚ DÀI HẠN – THẺ LAO ĐỘNG

Thẻ lao động là một loại giấy phép cư trú dài hạn **đặc biệt** với mục đích lao động. Thông thường thẻ lao động là **giấy phép cư trú dài hạn với thời hạn dài nhất là 2 năm và đồng thời là giấy phép làm việc tại một vị trí công việc cụ thể (tức là 2 trong 1).**

Điều kiện để được cấp thẻ lao động:

- Chủ lao động đã đăng quảng cáo tuyển dụng người làm vào vị trí dành cho cả người nước ngoài – người có thẻ lao động
- Không có công dân CH Séc hoặc EU hoặc người nước ngoài được tự do vào thị trường lao động nào vào làm vị trí đây
- Người nước ngoài chứng minh mình đáp ứng yêu cầu chuyên môn cho vị trí đó
- Mức lương gộp hàng tháng ít nhất bằng mức lương tối thiểu, thời gian làm việc hàng tuần ghi trong hợp đồng lao động hoặc thỏa thuận lao động ít nhất 15 tiếng v.v..

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Hộ chiếu
- Ảnh (1 tấm)
- Mã số của vị trí làm việc cho người có thẻ lao động
- Hợp đồng lao động hoặc thỏa thuận lao động hoặc hợp đồng lao động tương lai
- Văn bằng học vấn hoặc giấy tờ khác tùy theo yêu cầu năng lực. Bộ có thể yêu cầu văn bằng được công nhận chính thức do các cơ quan Séc cấp (gọi là nostrifikace – công nhận văn bằng).
- Chứng từ về việc bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Trích lục từ Danh bạ tội phạm được cấp bởi quốc gia bạn là công dân, cũng như bởi các quốc gia bạn đã từng cư trú liên tục lâu hơn 6 tháng trong vòng 3 năm vừa qua (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc). Trích lục từ Danh bạ tội phạm cũng phải được công chứng lãnh sự hoặc hợp pháp hóa apostille, trừ phi nghĩa vụ này được miễn bởi hiệp ước quốc tế (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc hoặc theo yêu cầu của Bộ Nội vụ nếu đề đơn trên lãnh thổ CH Séc).
- Chứng từ về việc bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc hoặc theo yêu cầu của Bộ Nội vụ nếu đề đơn trên lãnh thổ CH Séc)
- Sau khi được duyệt đơn, hãy trình cho cơ quan đại diện xem chứng từ về việc bạn có bảo hiểm y tế tại CH Séc cho đến thời gian bắt đầu đi làm. Từ lúc đó trở đi, người lao động sẽ được hưởng bảo hiểm y tế công cộng.

Lệ phí nhận đơn xin tại cơ quan đại diện là 1 000 cua-ron và được trả bằng tiền địa phương mức tương đương. Lệ phí nhận đơn trên lãnh thổ CH Séc tại Bộ Nội vụ là 1 500 cua-ron và được trả bằng tem thuế.

Bạn sẽ chờ kết quả xét đơn xin cấp thẻ lao động khoảng 60-90 ngày. Nếu đơn xin cấp thẻ lao động của bạn được duyệt và bạn là đối tượng được miễn thị thực thì sau khi biết kết quả bạn có thể đi sang CH Séc. Tuy nhiên bạn không được vượt quá thời gian cư trú miễn thị thực tối đa 90 ngày. Nếu bạn là đối tượng có nghĩa vụ xin thị thực thì cơ quan đại diện CH Séc sẽ cấp cho bạn “thị thực với mục đích đi lấy giấy phép cư trú”. Trong vòng 3 ngày làm việc kể từ khi đến Séc, bạn phải đến cơ quan Bộ Nội vụ (để cung cấp các dữ liệu sinh trắc để làm thẻ sinh trắc). Sau đó bạn cũng sẽ tới đây để lấy thẻ sinh trắc – thẻ lao động.

Nếu người có thẻ lao động có ý định chuyển công tác hoặc làm việc tại một vị trí khác hoặc thay đổi chủ lao động, thì phải xin Bộ Nội vụ CH Séc (Cục chính sách tị nạn và di dân) đồng ý với thay đổi như vậy. Trước khi có sự đồng ý thì không được làm tại vị trí mới hoặc cho chủ lao động mới.

Nếu người nước ngoài không thay đổi công việc cũng như chủ lao động và muốn gia hạn thẻ lao động thì phải xin Bộ Nội vụ CH Séc gia hạn thẻ với thời hạn sớm nhất là 120 ngày trước hạn và muộn nhất là vào ngày cuối cùng của hạn. Trong trường hợp này, Sở lao động CH Séc sẽ đưa ra quan điểm ràng buộc trên cơ sở xem xét tình hình thị trường lao động, xem có thể tiếp tục cho người nước ngoài làm việc hay không.

Trong trường hợp mục đích cư trú dài hạn của người nước ngoài là lao động và đồng thời người nước ngoài:

- a) được tự do vào thị trường lao động,**
 - b) hoặc có giấy phép lao động,**
- thì thẻ lao động sẽ được sử dụng như giấy phép cư trú dài hạn mà thôi.**

Trong một số trường hợp, giấy phép lao động do Sở lao động CH Séc cấp.

Quan trọng là bạn cần phải tự tìm hiểu sự khác biệt giữa thẻ lao động mang tính chất giấy phép kép (lao động lẫn cư trú) hoặc chỉ là giấy phép cư trú thôi và các thông tin khác về các giấy tờ đi kèm đơn xin thẻ lao động trên trang portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka/zam#povzm và www.mvcr.cz/clanek/zamestnanecka-karta.aspx mục "Občané třetích zemí" – "Zaměstnanecká karta" (Công dân các nước thứ ba – Thẻ lao động).

Hãy tự tìm hiểu xem tình hình chỗ làm việc trống tại CH Séc dành cho người có thẻ lao động trên cổng điện tử của Bộ Lao động và Xã hội portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka/vm.

Đừng quên rằng:

- Thẻ lao động được sử dụng song song như là giấy phép lao động và giấy phép cư trú với mục đích lao động (2 trong 1)! Trong một số trường hợp, Sở Lao động CH Séc cấp giấy phép lao động đặc biệt. Nếu bạn có giấy phép lao động hoặc bạn được tự do vào thị trường lao động, thẻ lao động sẽ chỉ là giấy phép cư trú với mục đích lao động.
- Khi gia hạn thẻ lao động, đơn xin được đệ sớm nhất 120 ngày trước hạn và muộn nhất vào ngày cuối cùng của thời hạn thẻ.
- Những người nước ngoài không được tự do vào thị trường lao động phải xin Bộ Nội vụ đồng ý cho thay đổi chủ lao động hoặc vị trí làm việc trước khi thay đổi.
- Nếu bạn có thẻ lao động và trong thời hạn thẻ bạn bị mất việc làm hoặc thỏa thuận thôi việc, bạn sẽ có 60 ngày sau khi thôi việc để đệ đơn xin thay đổi chủ lao động. Nếu không, thẻ lao động của bạn **sẽ bị hủy**. Đi kèm với đơn xin thay đổi chủ lao động, bạn phải trình giấy chứng nhận quan hệ lao động của bạn vẫn đang tiếp diễn hoặc đã kết thúc khi nào.
- Lúc nào bạn cũng nên yêu cầu chủ lao động một bản hợp đồng lao động cho mình. Hãy giữ tất cả mọi giấy tờ ký với chủ lao động cẩn thận! Hãy yêu cầu mọi thỏa thuận lao động bằng văn bản. Chỉ ký những hợp đồng mà bạn hiểu. Tất cả mọi loại hợp đồng và thỏa thuận lao động phải được ký trên văn bản. Kể cả đơn xin/cho thôi việc hoặc thỏa thuận thôi việc cũng phải bằng văn bản.
- Trong năm 2018, khi làm mỗi tuần 40 tiếng theo luật định, bạn được quyền hưởng mức lương tối thiểu là 12 200 của-ron/tháng (khoảng 555 USD / 475 EUR) hoặc 73,2 của-ron/giờ.
- Bạn nên kiểm tra xem chủ lao động có trả tiền bảo hiểm y tế và xã hội cho bạn không. Đây là nghĩa vụ của họ! Hãy luôn mang theo người thẻ bảo hiểm y tế!
- Nếu bạn làm việc trong điều kiện không lành mạnh, không vệ sinh hoặc có hại cho sức khỏe, hãy liên hệ với phòng Thanh tra lao động địa phương (thông tin liên hệ trên www.suip.cz) hoặc Trung tâm hội nhập hoặc các tổ chức phi lợi nhuận phi chính phủ để xin được giúp đỡ. Bạn có thể nộp đơn khiếu nại về chủ lao động tại phòng Thanh tra lao động, nếu bạn có các giấy tờ đã ký và sẵn sàng làm chứng.
- Nếu bạn vi phạm các điều kiện cho giấy phép lao động hoặc thẻ lao động hoặc bạn làm việc không có giấy phép lao động hoặc thẻ lao động, khi đó bạn vi phạm luật pháp của Cộng hòa Séc. Làm việc ở vị trí không tương ứng với giấy phép lao động hoặc thẻ lao động cũng được coi là bất hợp pháp. Khi đó cả bạn lẫn chủ lao động sẽ đối mặt với mức phạt cao. Hơn nữa, bạn sẽ khó mà đòi được quyền lợi và tiền lương của mình từ chủ lao động. Trong trường hợp như vậy, bạn bị rơi vào thế yếu và phải đối mặt với nhiều rủi ro.

4. CƯ TRÚ DÀI HẠN – THẺ XANH DA TRỜI

Thẻ xanh da trời chỉ dành cho người lao động có trình độ đại học hoặc cao đẳng, với chương trình học ít nhất 3 năm. Hợp đồng lao động phải được ký kết với chủ lao động trước khi bạn sang CH Séc, tức là trước khi đệ đơn xin cấp thẻ xanh da trời. Hợp đồng lao động phải được ký với thời hạn ít nhất 1 năm với thời gian làm việc hàng tuần do luật pháp quy định, và phải có ghi mức lương gộp hàng tháng hoặc cả năm tương đương với ít nhất 1,5 lần mức lương gộp trung bình cả năm tại CH Séc.

Lệ phí nhận đơn xin tạm cư quan đại diện là 1 000 cua-ron và được trả bằng tiền địa phương mức tương đương. Lệ phí nhận đơn trên lãnh thổ CH Séc tại Bộ Nội vụ là 1 500 cua-ron và được trả bằng tem thuế.

Bạn sẽ phải chờ kết quả xét đơn xin cấp thẻ xanh da trời khoảng 90 ngày hoặc lâu hơn tùy hoàn cảnh cụ thể. Bạn sẽ được thông báo kết quả từ phía cơ quan đại diện của CH Séc, hoặc Bộ Nội vụ nếu đề đơn trên lãnh thổ CH Séc. Nếu đơn xin cấp thẻ xanh da trời của bạn được duyệt và bạn là đối tượng được miễn thị thực thì sau khi biết kết quả bạn có thể đi sang CH Séc. Nếu bạn là đối tượng có nghĩa vụ xin thị thực thì cơ quan đại diện CH Séc sẽ cấp cho bạn “thị thực với mục đích đi lấy giấy phép cư trú”. Trong vòng 3 ngày làm việc kể từ khi đến Séc, bạn phải đến cơ quan Bộ Nội vụ (để cung cấp các dữ liệu sinh trắc để làm thẻ cư trú). Sau đó bạn cũng sẽ tới đây để lấy thẻ cư trú.

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Hộ chiếu
- Chứng từ về việc bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Ảnh (1 tấm)
- Hợp đồng lao động
- Văn bằng học vấn hoặc giấy tờ khác tùy theo yêu cầu năng lực. Bộ có thể yêu cầu văn bằng được công nhận chính thức do các cơ quan Séc cấp (gọi là nostrifikace – công nhận văn bằng).
- Chứng từ thỏa mãn các điều kiện hành nghề do nhà nước điều chỉnh nếu sẽ làm những nghề này
- Trích lục từ Danh bạ tội phạm được cấp bởi quốc gia bạn là công dân, cũng như bởi các quốc gia bạn đã từng cư trú liên tục lâu hơn 6 tháng trong vòng 3 năm vừa qua (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc). Trích lục từ Danh bạ tội phạm cũng phải được công chứng lãnh sự hoặc hợp pháp hóa apostille, trừ phi nghĩa vụ này được miễn bởi hiệp ước quốc tế (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc hoặc theo yêu cầu của Bộ Nội vụ nếu đề đơn trên lãnh thổ CH Séc).
- Chứng từ về việc bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc hoặc theo yêu cầu của Bộ Nội vụ nếu đề đơn trên lãnh thổ CH Séc)
- Sau khi được duyệt đơn, hãy trình cho cơ quan đại diện xem chứng từ về việc bạn có bảo hiểm y tế tại CH Séc cho đến thời gian bắt đầu đi làm. Từ lúc đó trở đi, người lao động sẽ được hưởng bảo hiểm y tế công cộng.

Quan trọng là bạn cần phải tự tìm hiểu về các giấy tờ đi kèm đơn xin và về chủ đề này trên trang www.mvcr.cz/cizinci tại mục “Občané třetích zemí” – “Povolení k dlouhodobému pobytu” – “Modrá karta” (Công dân các nước thứ ba – Giấy phép cư trú dài hạn – Thẻ xanh da trời), hoặc trên portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/modka.

Hãy tự tìm hiểu xem tình hình chỗ làm việc trống tại CH Séc dành cho người có thẻ xanh da trời trên cổng điện tử của Bộ Lao động và Xã hội portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/modka/vm.

CÔNG NHẬN VĂN BẰNG

Nếu chủ lao động tuyển người vào vị trí việc làm trống đòi hỏi phải có trình độ chuyên môn thì người nước ngoài có nghĩa vụ xuất trình giấy tờ chứng tỏ mình có đủ trình độ để làm được công việc đó. Việc công nhận các văn bằng nước ngoài cũng rất quan trọng nếu người nước ngoài muốn tiếp tục đi học tại CH Séc. Để các văn bằng chứng tỏ trình độ học vấn (bằng đại học, bằng nghề, bằng tốt nghiệp) được coi là tương đương với văn bằng của CH Séc và có giá trị thì chúng phải được thừa nhận và phải xin cấp một văn bản chứng nhận cho việc được thừa nhận này.

Công nhận học vấn là việc công nhận các mức của trình độ học vấn tương đương với mức của CH Séc (phổ thông cơ sở, trung học, cao đẳng hay đại học).

Bằng tốt nghiệp **tiểu học, trung học và cao đẳng nghề được công nhận tại Phòng Giáo dục của các ủy ban tỉnh hoặc tại Tòa thị chính ở thủ đô Praha**. Để xin công nhận học vấn cần phải nộp cả nội dung và phạm vi chương trình học. Các chứng từ, nếu hiệp định quốc tế không quy định khác, phải được công chứng lãnh sự và được phiên dịch quốc gia dịch sang tiếng Séc.

Trong trường hợp cần **công nhận bằng tốt nghiệp đại học** thì phải **tìm đến trường đại học công lập** có chương trình giảng dạy với nội dung và phạm vi tương đương hoặc tìm đến Bộ Giáo dục, thanh niên và thể dục nếu học vấn đã có được tại các nước có ký kết Hiệp định công nhận tương đương văn bằng với Cộng hòa Séc.

Nếu văn bằng đại học của bạn đã được công nhận ở nước thành viên EU khác thì văn bằng đó sẽ được coi là tương đương với văn bằng của CH Séc.

Với việc công chứng văn bản bạn cũng có thể gặp khái niệm **công chứng lãnh sự** hoặc **hợp pháp hóa**. Mục đích của việc công chứng lãnh sự cũng như hợp pháp hóa là chứng tỏ một cách đáng tin cậy rằng văn bản đã được cấp bởi một cơ quan tư pháp hoặc hành chính của nhà nước hoặc được ký tên tại các cơ quan này. Như vậy đây là việc chứng nhận tính xác thực của con dấu và chữ ký trên văn bản chứ không phải là chứng nhận cho nội dung của văn bản. Việc công chứng các văn bản là sự khẳng định tính xác thực để loại trừ các văn bản làm giả.

Quan trọng là bạn cần phải tự mình tìm hiểu thêm thông tin trên trang web của Bộ Ngoại giao:

www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/overovani_listin/index.html hoặc trên trang web của Bộ Giáo dục, thanh niên và thể dục:

www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/uznavani-vzdelani. Hoặc bạn hãy liên hệ với các tổ chức phi lợi nhuận có chuyên môn.

TÔI MUỐN KINH DOANH TẠI CH SÉC

Nếu bạn đến CH Séc bằng thị thực dài hạn với mục đích kinh doanh thì với địa vị là một doanh nghiệp bạn sẽ có hàng loạt nghĩa vụ. Vì thế bạn hãy thu thập và kiểm tra càng nhiều thông tin càng tốt, tốt nhất là tự làm, và hãy chỉ tin vào những nguồn thông tin chính thức.

Nếu bạn đến CH Séc với mục đích khác với mục đích kinh doanh và bạn muốn bắt đầu kinh doanh thì bạn chỉ có thể xin chuyển đổi mục đích cư trú sau khi đã cư trú hợp pháp tại CH Séc ít nhất 5 năm (hoặc 3 năm nếu bạn vào CH Séc với mục đích cư trú là đoàn tụ gia đình và hiện tại bạn cũng đang cư trú tại CH Séc với mục đích đó).

Kinh doanh tại Séc có thể ở dạng có **giấy phép kinh doanh** hoặc **tham gia trong pháp nhân (công ty thương mại)**. Cá nhân ghi tên trong danh bạ thương mại được coi là doanh nghiệp. Người có giấy phép kinh doanh hoặc giấy phép theo bộ luật khác cũng được coi là doanh nghiệp.

Về việc tham gia trong pháp nhân thì giấy phép cư trú với mục đích kinh doanh (tham gia pháp nhân) chỉ được cấp cho các thành viên cơ quan đại diện của pháp nhân. Người nước ngoài chỉ là thành viên của pháp nhân (và không phải thành viên cơ quan đại diện của pháp nhân) có thực hiện các công việc cho pháp nhân này trong khuôn khổ các hạng mục kinh doanh của pháp nhân có thể được sơ lao động cấp giấy phép lao động. Nhưng họ sẽ không được cấp thẻ lao động trên cơ sở giấy phép lao động này.

Người nước ngoài cần phải hết sức lưu ý đến khác biệt giữa kinh doanh và lao động, vì trong trường hợp bị thanh tra lao động kiểm tra có thể sẽ bị phạt rất nặng. Bạn hãy lưu ý đảm bảo điều kiện kinh doanh của bạn là hoàn toàn phù hợp với luật pháp của CH Séc.

Bất cứ ai tự chịu trách nhiệm thực hiện hoạt động kiểm lời độc lập bằng giấy phép kinh doanh (hoặc tương tự) với mục đích thực hiện hoạt động này liên tục nhằm mục đích sinh lời đều được coi là doanh nghiệp.

Người lao động là bất cứ cá nhân nào đã cam kết làm công việc phụ thuộc trong quan hệ lao động. Công việc phụ thuộc là công việc được thực hiện trong quan hệ trên của chủ sở hữu lao động và cấp dưới của người lao động, dưới tên của chủ sở hữu lao động, theo lệnh của chủ sở hữu lao động và người lao động trực tiếp làm việc đó cho người chủ sở hữu lao động.

Trong số những hoạt động được coi là lao động có thể kể đến cả việc thực hiện nhiệm vụ lao động xuất phát từ hạng mục kinh doanh của công ty hoặc hợp tác xã do thành viên công ty, cơ quan đại diện hoặc xã viên đảm bảo. Ngay cả việc chủ lao động ở nước ngoài gửi nhân viên vào Séc trên cơ sở hợp đồng thương mại hoặc hợp đồng khác ký kết với pháp nhân hay cá nhân tại Séc cũng được coi là lao động.

Những thông tin dưới đây liên quan chủ yếu đến **kinh doanh trên cơ sở giấy phép kinh doanh**.

Người thực hiện độc lập công việc sinh lời, tức là kinh doanh hoặc thực hiện một hoạt động kinh tế nào khác, được gọi là **cá nhân hoạt động sinh lời độc lập (osoba samostatně výdělečně činná – viết tắt là OSVČ)**. Kinh doanh trên cơ sở giấy phép kinh doanh được quy định trong **Bộ luật kinh doanh**. Người nước ngoài có thể kinh doanh tại CH Séc theo những điều kiện tương tự như các công dân Séc.

PHÒNG KINH DOANH

Cơ quan này quản lý việc cấp giấy phép kinh doanh. Người có giấy phép kinh doanh tại CH Séc cũng được coi là doanh nghiệp (cá nhân hoạt động sinh lời độc lập).

BẢO HIỂM Y TẾ

Doanh nghiệp có nghĩa vụ tự mình trả tiền bảo hiểm y tế.

Nếu bạn đến CH Séc với bảo hiểm y tế du lịch mua từ nước sở tại thì trong trường hợp gia hạn cư trú sẽ phải mua bảo hiểm y tế tổng hợp mới từ những công ty bảo hiểm có giấy phép hành nghề tại CH Séc do các cơ quan công sở của Séc cấp phép.

PHÒNG BẢO HIỂM XÃ HỘI

Vấn đề an sinh xã hội tại CH Séc được Phòng quản lý an sinh xã hội Séc (Česká správa sociálního zabezpečení – viết tắt là ČSSZ) phụ trách. Mỗi một doanh nghiệp tại CH Séc đều có nghĩa vụ phải đăng ký với phòng quản lý an sinh xã hội cấp huyện (viết tắt là OSSZ và ở Praha là

PSSZ) và tự mình trả tạm ứng tiền bảo hiểm xã hội muộn nhất là đến ngày 20 của tháng sau tháng phải trả tiền bảo hiểm. Bất cứ thay đổi gì đều phải được thông báo cho phòng bảo hiểm xã hội muộn nhất là đến ngày mùng 8 của tháng tiếp theo tháng có sự thay đổi.

Nếu bạn có thị thực hoặc giấy phép cư trú với mục đích kinh doanh thì bạn không được thông báo cắt bảo hiểm xã hội, kể cả khi bạn không hoạt động kinh doanh một thời gian, bạn không có thu nhập hay không có mặt trên lãnh thổ CH Séc v.v..

Bạn không được nợ tiền bảo hiểm xã hội, nếu không bạn có thể bị hủy cư trú (hoặc không được gia hạn).

SỞ THUẾ

Người nước ngoài được cấp phép kinh doanh phải đăng ký tại sở thuế để được cấp mã số thuế (daňové identifikační číslo – DIČ).

Mỗi người có hoạt động kinh doanh đều có nghĩa vụ ghi chép các khoản thu và chi để từ đó tính ra được cơ sở thuế. Mỗi người có hoạt động kinh doanh cũng có nghĩa vụ phải nộp tờ khai thuế thu nhập của cả năm, thường là đến ngày 1/4 của năm sau đó, kể cả khi không kinh doanh cả năm hoặc không hề có thu nhập gì. Trên cơ sở tờ khai thuế đã nộp thì doanh nghiệp có thể sẽ phải có nghĩa vụ nộp thuế thu nhập.

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn xin cấp thị thực dài hạn với mục đích kinh doanh (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

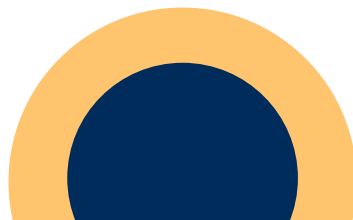
- Hộ chiếu
- Ảnh (1 tấm)
- Chứng từ về việc bạn đã được ghi tên vào danh bạ kinh doanh hoặc danh bạ thương mại của CH Séc
- Chứng từ về việc bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Chứng từ về việc bạn có đủ phương tiện tài chính và có quyền sử dụng chúng trên lãnh thổ CH Séc
- Trích lục từ Danh bạ tội phạm được cấp bởi quốc gia bạn là công dân, cũng như bởi các quốc gia bạn đã từng cư trú liên tục lâu hơn 6 tháng trong vòng 3 năm vừa qua. Trích lục từ Danh bạ tội phạm cũng phải được công chứng lãnh sự hoặc hợp pháp hóa apostille, trừ phi nghĩa vụ này được miễn bởi hiệp ước quốc tế (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc, theo yêu cầu của Bộ Nội vụ nếu đơn được đệ trên lãnh thổ CH Séc)
- Chứng từ về việc bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc, theo yêu cầu của Bộ Nội vụ nếu đơn được đệ trên lãnh thổ CH Séc)
- Chứng từ về việc bạn đã có bảo hiểm y tế du lịch cho toàn bộ thời gian cư trú trên lãnh thổ CH Séc, và cả chứng từ về việc đã thanh toán tiền bảo hiểm nếu bị yêu cầu

Trước khi nộp đơn xin thị thực hãy tìm hiểu kỹ các thông tin về kinh doanh tại Cộng hoà Séc. Nếu bạn mới bắt đầu kinh doanh, bạn hãy chuẩn bị một kế hoạch tỉ mỉ và thực tế cho các hoạt động kinh doanh sau khi đến Séc và hãy ghi chép danh mục các bước mà bạn đã làm, kể cả các thông tin về đối tác kinh doanh đang có hoặc sẽ có. Một phần của đơn là phỏng vấn tại cơ quan đại diện và nếu thông tin mà bạn cung cấp không đúng và hoặc có vẻ không đáng tin cậy, đơn của bạn có thể bị từ chối.

Quan trọng là bạn cần phải tự mình tìm hiểu về các thủ tục cần thiết và về vấn đề này trên trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Občané třetí zemi” – “Vízum k pobytu nad 90 dnů” (Công dân các nước thứ ba – Thị thực cư trú trên 90 ngày).

Đừng quên rằng:

- Có một sự khác biệt lớn giữa kinh doanh và lao động làm thuê. Có thể bạn nghĩ rằng bạn đang kinh doanh nhưng thay vào đó bạn lại đang làm công việc được luật pháp của CH Séc coi là làm thuê. Trong trường hợp đó bạn có thể bị phạt rất nặng vì tội lách luật sử dụng lao động!
- Nếu bạn sang CH Séc với mục đích kinh doanh thì trong suốt thời gian cư trú bạn đều phải trả thuế và bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế.
- Nếu bạn muốn tiếp tục ở lại CH Séc thì bạn phải chứng tỏ có thu nhập đều đặn cho bản thân và cho gia đình. Vì thế không thể chỉ kinh doanh để có giấy phép cư trú mà không có thu nhập lâu dài từ hoạt động kinh doanh.
- Bạn hãy tự mình tìm hiểu càng nhiều thông tin càng tốt từ các nguồn tin chính thức hoặc với sự hỗ trợ của các Trung tâm hội nhập và các tổ chức phi chính phủ.

TÔI SẮP SANG CH SÉC

NGHĨA VỤ TRÌNH BÁO LÀ GÌ

Nghĩa vụ đầu tiên của bạn tại CH Séc là trong vòng 3 ngày làm việc kể từ khi đặt chân đến CH Séc bạn phải trình báo sự có mặt của mình!

Nếu bạn có thị thực dài hạn thì bạn hãy lên trình báo tại cơ quan cảnh sát ngoại kiều tùy theo địa phương bạn cư trú tại CH Séc.

Nếu bạn sang CH Séc bằng “thị thực với mục đích đi lấy thẻ cư trú”, tức là để lấy giấy phép cư trú dài hạn, thì bạn hãy trình báo tại cơ quan Bộ Nội vụ, nơi bạn cũng sẽ cung cấp các dữ liệu sinh trắc để làm thẻ cư trú (xem thêm dưới đây).

Khi đi trình báo bạn phải xuất trình hộ chiếu còn hạn và tờ phiếu trình báo đã được điền (bạn lấy được tờ phiếu này tại các cơ quan cảnh sát ngoại kiều hoặc Bộ Nội vụ).

Bạn cũng có thể bị yêu cầu xuất trình giấy tờ về bảo hiểm y tế du lịch.

Nghĩa vụ trình báo không áp dụng với những người nước ngoài đã thực hiện xong nghĩa vụ này với chủ nhà (ví dụ khách sạn, ký túc xá).

Nghĩa vụ trình báo cũng không áp dụng với những người dưới 15 tuổi.

Địa chỉ của các cơ quan cảnh sát ngoại kiều và các cơ quan Bộ Nội vụ có thể tìm thấy trên trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Kontakty” (Liên lạc).

SINH TRẮC VÀ THẺ SINH TRẮC LÀ GÌ

Nếu bạn chỉ xin thị thực dài hạn thì chương này sẽ không liên quan đến bạn!

Sinh trắc có nghĩa là hiển thị các phần tử sinh trắc, tức là ảnh chụp khuôn mặt, dấu vân tay và chữ ký lưu giữ ở dạng điện tử. Các dữ liệu sinh trắc này có chứa trong những tấm thẻ sinh trắc. Các dữ liệu sinh trắc được lấy bằng những thiết bị kỹ thuật đặc biệt tại các cơ quan Bộ Nội vụ, nơi cũng cấp thẻ sinh trắc.

Sinh trắc được áp dụng cho các công dân của nước thứ ba có cư trú tại CH Séc trên cơ sở giấy phép cư trú dài hạn hoặc định cư. Không áp dụng cho các công dân các nước thứ ba có cư trú tại CH Séc trên cơ sở thị thực.

Giấy phép cư trú dài hạn hoặc thường trú được cấp ở dạng thẻ cư trú, trên đó có chip điện tử chứa các dữ liệu sinh trắc (thẻ sinh trắc).

Nếu đơn xin cư trú dài hạn của bạn được xét duyệt tại quốc gia xuất xứ thì sau khi đến CH Séc, trong vòng 3 ngày làm việc bạn phải trực tiếp đến cơ quan Bộ Nội vụ với hộ chiếu còn giá trị để lấy các dữ liệu sinh trắc, từ đó mới làm được thẻ sinh trắc cho bạn.

Sau khi lấy các dữ liệu sinh trắc bạn sẽ được triệu tập đến đúng cơ quan đó để lấy thẻ (muộn nhất là 60 ngày kể từ ngày cung cấp dữ liệu sinh trắc) và trả lệ phí bằng tem hành chính (tem được mua ở bưu điện). Trước khi nhận thẻ bạn sẽ phải cung cấp dữ liệu sinh trắc một lần nữa để thẻ cư trú có thể được trao cho bạn.

Thẻ cư trú được cấp này là chứng từ tùy thân của bạn cho cư trú tại CH Séc. Nhưng nếu bạn muốn đi ra khỏi hoặc quay về CH Séc thì bao giờ bạn cũng cần phải mang theo cả hộ chiếu.

Nếu bạn không đến CH Séc, không có mặt tại cơ quan của Bộ Nội vụ để cung cấp dữ liệu sinh trắc hoặc không lên nhận thẻ cư trú mà không có lý do chính đáng thì quá trình xét duyệt đơn xin cấp giấy phép cư trú dài hạn của bạn sẽ bị dừng. Nếu bạn có những lý do chính đáng ngoài tầm kiểm soát trong việc cung cấp dữ liệu sinh trắc hoặc nhận thẻ cư trú đúng thời hạn, bạn hãy thông báo cho Bộ Nội vụ trong thời hạn quy định để việc xét đơn của bạn không bị dừng và bạn không phải ra khỏi lãnh thổ Cộng hòa Séc.

Bạn hãy giữ cẩn thận thẻ cư trú, bởi vì nếu bị mất hoặc bị hư hại thì lệ phí cấp lại thẻ sẽ rất cao.

Quan trọng là bạn cần phải tự mình tìm hiểu thêm về việc này trên trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Občané třetí zemi” – “Biometrika” (Công dân các nước thứ 3 – Sinh trắc).

THÔNG BÁO CÁC THAY ĐỔI NHƯ THẾ NÀO

Trong thời gian cư trú tại CH Séc bạn có nghĩa vụ thông báo trong vòng 3 ngày hành chính sự thay đổi họ tên, tình trạng hôn nhân, các dữ liệu trong hộ chiếu và trong thẻ cư trú.

Bạn cũng có nghĩa vụ trong vòng 30 ngày phải thông báo thay đổi địa chỉ nơi ở tại CH Séc. Hãy thông báo thay đổi địa chỉ đúng hạn. Tại địa chỉ mới bạn đừng quên đánh dấu hộp thư bằng họ và tên của mình. Các cơ quan công sở có thể gửi cho bạn qua bưu điện những bức thư bảo đảm có nội dung quan trọng. Nếu nhân viên đưa thư không gặp được bạn tại địa chỉ cư trú thì Bưu điện sẽ thả tờ thông báo đưa thư không thành vào hộp thư để yêu cầu bạn đến nhận văn bản được gửi trong vòng 10 ngày. Nếu trong vòng 10 ngày kể từ khi văn bản được chuẩn bị sẵn sàng tại Bưu điện mà bạn vẫn không đến nhận thì văn bản này được coi là đã tổng đạt đến tay bạn vào ngày cuối cùng của thời hạn.

Bạn có thể thông báo các thay đổi bằng cách lên trực tiếp hoặc bằng văn bản gửi đến các cơ quan của Bộ Nội vụ. Bạn hãy hỏi trước xem bạn có phải tự mình lên trực tiếp không hay chỉ cần gửi thư qua bưu điện là đủ. Nhưng bằng cách nào thì bạn cũng phải giữ đúng thời hạn của việc thông báo thay đổi và phải mang đến/gửi đến bản gốc hoặc bản sao công chứng về thay đổi này.

Nếu những thay đổi đã xảy ra dẫn đến việc cần cấp lại thẻ cư trú mới (thẻ sinh trắc) thì bạn sẽ lại phải nộp lệ phí tương ứng.

Bạn có thể tìm thấy thêm thông tin về việc này trên trang web na www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Občané třetích zemí” – “Hlášení změn” (Công dân các nước thứ ba – Thông báo thay đổi).

GIA HẠN GIẤY PHÉP CƯ TRÚ TẠI CỘNG HÒA SÉC NHƯ THẾ NÀO

Nếu bạn cư trú tại CH Séc trên cơ sở thị thực dài hạn và bạn quyết định sẽ gia hạn cư trú thì bạn phải nộp đơn xin gia hạn cư trú dài hạn sớm nhất là 90 ngày và muộn nhất là trước khi hết hạn thị thực. Nếu cư trú hiện tại và dự định của bạn gộp lại không vượt quá 1 năm, bạn chỉ cần xin gia hạn thị thực. Khi gia hạn thị thực dài hạn bạn phải giữ nguyên mục đích cư trú.

Nếu bạn gia hạn cư trú trên cơ sở thị thực dài hạn thông qua đơn xin cư trú dài hạn, bạn có thể nộp đơn sớm nhất là 120 ngày và muộn nhất là ngày làm việc cuối cùng trước khi hết hạn thị thực. Tuy nhiên bạn vẫn phải giữ mục đích cư trú cũ và trình đủ mọi thủ tục của đơn.

Nếu bạn cư trú tại CH Séc trên cơ sở giấy phép cư trú dài hạn và bạn quyết định sẽ gia hạn cư trú thì việc nộp đơn xin gia hạn giấy phép cư trú dài hạn được áp dụng tương tự như đơn xin đầu tiên từ thị thực chuyển sang (sớm nhất là 120 ngày và muộn nhất là ngày làm việc cuối cùng trước khi hạn giấy phép cư trú dài hạn kết thúc). Và trong trường hợp này bạn cũng phải trình đủ mọi thủ tục của đơn.

Nếu bạn không nộp đơn xin gia hạn thị thực dài hạn hoặc đơn xin cấp giấy phép cư trú dài hạn đầu tiên trên lãnh thổ hoặc đơn xin gia hạn cư trú dài hạn đúng thời hạn thì điều đó sẽ có nghĩa là cư trú của bạn tại CH Séc bị chấm dứt.

ĐI LẠI SANG CÁC NƯỚC KHÁC TRONG KHÔNG GIAN SCHENGEN VÀ EU NHƯ THẾ NÀO

Không gian Schengen là lãnh thổ chung của các nước không có kiểm tra trên đường biên giới chung giữa các nước này. Việc hủy bỏ canh gác biên giới này được bù lại bằng việc tăng cường hợp tác và các quy định chung cho việc bảo vệ biên giới bên ngoài, hợp tác giữa các lực lượng cảnh sát và cơ quan tư pháp, bảo vệ dữ liệu cá nhân, cấp thị thực và truy cập chung các dữ liệu trong phạm vi hệ thống thông tin Schengen. Các nước thành viên của Không gian Schengen đều trao đổi thông tin với nhau. Việc vi phạm pháp luật tại một nước và bị ghi tên vào hệ thống thông tin Schengen có thể dẫn đến bị cấm nhập cảnh hoặc kết thúc cư trú tại những nước khác thuộc Không gian Schengen.

Không gian Schengen bao gồm các nước sau:

Áo, Ba Lan, Bỉ, Bồ Đào Nha, Đan Mạch, Đức, Estonia, Hà Lan, Hungari, Hy Lạp, Island, Italia, Latvia, Lichtenstein, Litva, Luxemburg, Malta, Na Uy, Pháp, Phần Lan, Séc, Slovakia, Slovenia, Tây Ban Nha, Thụy Điển và Thụy Sĩ.

Các nước thành viên khác của Liên minh Châu Âu hay là của Cộng đồng kinh tế Châu Âu, tức là Ai-len, Anh Quốc, Bulgaria, Croatia, Đáo Síp và Rumani, không thuộc Không gian Schengen.

Công dân các nước thứ ba có thể đi lại trên lãnh thổ Liên minh châu Âu/Không gian Schengen khi có Hộ chiếu có giá trị. Thẻ cư trú do CH Séc hay các nước thành viên khác cấp không được coi là chứng từ phù hợp cho việc đi lại trên lãnh thổ Liên minh Châu Âu.

Với thị thực dài hạn hoặc giấy phép cư trú dài hạn trên lãnh thổ CH Séc bạn có thể đi sang các nước thành viên khác của Không gian Schengen, tuy nhiên có những điều kiện nhất định cho việc đi lại này, đó là bạn không thể ở lại trong các nước này quá 90 ngày trong khoảng thời gian 180 ngày. Máy tính Schengen để tính 90 ngày trong thời gian 180 ngày có thể tìm thấy tại trang web.ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en. Nếu muốn đi vào các nước thành viên Liên minh Châu Âu nằm ngoài Không gian Schengen thì bạn phải tự tìm hiểu điều kiện nhập cảnh tại cơ quan đại diện của các nước này. Có thể bạn sẽ cần phải xin thị thực nhập cảnh (kể cả cho những khu vực trung chuyển trên sân bay). Danh sách các cơ quan đại diện có thể tìm được ví dụ trên trang web của Bộ Ngoại giao www.mzv.cz.

Bạn có thể tìm thấy thêm thông tin về việc này trên trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Občané třetích zemí” – “Cestování po EU/Schengenu” (Công dân các nước thứ ba – Đi lại trong EU/Schengen).

TÔI MUỐN MỜI GIA ĐÌNH SANG CỘNG HÒA SÉC

THỊ THỰC NGẮN HẠN TRÊN CƠ SỞ GIẤY MỜI

Với những lần đi thăm ngắn hạn thì người nhà của bạn hay người muốn đi thăm bạn phải xin thị thực Schengen (thị thực ngắn hạn đến 90 ngày) tại cơ quan đại diện của CH Séc. Là người mời, bạn phải tự mình điền tờ mẫu mời thăm thân, được phát tại các cơ quan cảnh sát ngoại kiều theo địa chỉ cư trú của bạn. Cảnh sát ngoại kiều sẽ công chứng cho tờ mẫu này.

Trong số những giấy tờ người nhà của bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Tờ mẫu mời thăm thân đã được điền và được cảnh sát công chứng
- Các thông tin cần thiết để đánh giá được ý định rời khỏi lãnh thổ CH Séc/Không gian Schengen trước khi thị thực hết hạn (chẳng hạn chứng nhận đặt mua vé máy bay, chứng từ về đảm bảo phương tiện tài chính, chứng từ về việc làm, vé sở hữu bất động sản, chứng tỏ các quan hệ lao động hay quan hệ họ hàng...)
- Chứng từ về việc đã mua bảo hiểm y tế có hiệu lực tại CH Séc

THỊ THỰC DÀI HẠN VỚI MỤC ĐÍCH “GIA ĐÌNH”

Nếu bạn cư trú tại Séc trên cơ sở thị thực dài hạn hoặc người nhà của bạn không đáp ứng đủ các điều kiện để được cấp giấy phép cư trú dài hạn với mục đích “Đoàn tụ gia đình” (xem dưới đây) thì người nhà của bạn có thể đệ đơn xin thị thực dài hạn với mục đích “Gia đình”. Bạn phải xem xét bạn có đủ phương tiện tài chính để đảm bảo cuộc sống cho người nhà của bạn hay không. Việc xét duyệt những đơn xin này có thể kéo dài tới 120 ngày.

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Giấy khai sinh hoặc giấy đăng ký kết hôn để chứng tỏ quan hệ gia đình
- Hộ chiếu,
- Ảnh (1 tấm)
- Chứng từ về việc người nhà của bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Chứng từ về việc người nhà của bạn có đủ phương tiện tài chính và có quyền sử dụng chúng trên lãnh thổ CH Séc,
- Trích lục từ Danh bạ tội phạm được cấp bởi quốc gia người nhà của bạn là công dân, cũng như bởi các quốc gia người nhà của bạn đã từng cư trú liên tục lâu hơn 6 tháng trong vòng 3 năm vừa qua, chứng từ này không đòi hỏi với người nước ngoài dưới 15 tuổi. Trích lục từ Danh bạ tội phạm cũng phải được công chứng lãnh sự hoặc hợp pháp hóa apostille, trừ phi nghĩa vụ này được miễn bởi hiệp ước quốc tế (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc),
- Chứng từ về việc người nhà của bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc),
- Chứng từ về việc người nhà của bạn đã có bảo hiểm y tế du lịch cho toàn bộ thời gian cư trú trên lãnh thổ CH Séc, và cả chứng từ về việc đã thanh toán tiền bảo hiểm nếu bị yêu cầu

Quan trọng là bạn cần phải tự mình tìm hiểu thêm về các thủ tục cụ thể mà người nhà của bạn phải làm trên trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Občané třetích zemí” – “Vízum k pobytu do 90 dnů” (Công dân các nước thứ ba – Thị thực cư trú dưới 90 ngày) và “Vízum k pobytu nad 90 dnů” (Thị thực cư trú trên 90 ngày). Bạn phải tự đánh giá xem bạn có thể đảm bảo tài chính cho cả gia đình hay không.

CƯ TRÚ DÀI HẠN VỚI MỤC ĐÍCH “ĐOÀN TỤ GIA ĐÌNH”

Các thành viên trong gia đình của bạn cũng có thể đệ đơn xin cư trú dài hạn với mục đích đoàn tụ gia đình nếu bản thân bạn đã được cấp giấy phép cư trú dài hạn tại CH Séc và bạn đã cư trú tại Séc ít nhất 15 tháng hoặc bạn có thể lao động và bạn đang cư trú trên lãnh thổ CH Séc đã được hơn 6 tháng. Cũng cần phải xem xét bạn có đủ phương tiện tài chính để đảm bảo cuộc sống cho người nhà của bạn hay không. Trong trường hợp này bạn chứng minh thu nhập sau thuế hàng tháng của bạn và người nhà của bạn. Thu nhập này phải vượt quá tổng chi phí hàng tháng cho việc ăn ở và mức sống tối thiểu cho tất cả các cá nhân cùng được xét duyệt. Việc xét duyệt những đơn xin này có thể kéo dài tới 270 ngày.

Trong số những giấy tờ bạn nộp kèm với đơn (giấy tờ được cấp ở nước ngoài phải được dịch công chứng sang tiếng Séc) cần phải có:

- Giấy khai sinh hoặc giấy đăng ký kết hôn để chứng tỏ quan hệ gia đình
- Chứng từ về việc người nhà của bạn được đảm bảo chỗ ở tại CH Séc
- Chứng từ về việc bạn có đủ thu nhập cho bản thân và cho cả gia đình của bạn theo mức tối thiểu được luật pháp quy định
- Chứng từ về việc người nhà của bạn đã mua bảo hiểm y tế có giá trị tại CH Séc
- Trích lục từ danh bạ tội phạm của quốc gia nơi người nhà của bạn cư trú (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc)
- Chứng từ về việc người nhà của bạn thực hiện đủ các đòi hỏi của các biện pháp chống mang bệnh truyền nhiễm vào Séc (theo yêu cầu của cơ quan đại diện CH Séc)

Quan trọng là bạn cần phải tự mình tìm hiểu thêm về các thủ tục liên quan đến việc đệ đơn của người nhà bạn tại trang web www.mvcr.cz/cizinci trong mục “Občané třetích zemí” – “Dlouhodobý pobyt” – “Účel sloučení rodiny” (Công dân các nước thứ ba – Cư trú dài hạn – Mục đích đoàn tụ gia đình). Bạn phải tự đánh giá xem bạn có thể đảm bảo tài chính cho cả gia đình hay không.

Đừng quên rằng:

- Các thành viên trong gia đình của bạn có thể xin thị thực dài hạn cũng như xin cư trú dài hạn (đơn xin cư trú dài hạn có thể nộp sau khi bạn đã cư trú tại CH Séc được 15 tháng). Thị thực dài hạn lần đầu sẽ được cấp tối đa là cho 6 tháng, cư trú dài hạn tối đa là cho 2 năm.
- Nếu người nhà của bạn tìm được công việc sau khi đến CH Séc, họ có thể làm việc khi cư trú tại CH Séc. Tuy nhiên trong phần lớn các trường hợp, họ sẽ cần giấy phép lao động.
- Trước khi bạn quyết định đón gia đình sang với bạn thì bạn cần đảm bảo chắc chắn rằng bạn có đủ thu nhập để nuôi sống cả gia đình. Bạn sẽ phải chứng tỏ điều này một cách đáng tin cậy để người nhà của bạn có thể đệ đơn xin cấp thị thực hoặc cư trú dài hạn.
- Bạn có nghĩa vụ cho con nhỏ từ 6 đến 15 tuổi đi học để có được trình độ học vấn bắt buộc. Nếu không bạn sẽ bị phạt.

BẢO HIỂM Y TẾ VÀ BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI CH SÉC

Bất cứ người nào cư trú tại CH Séc đều phải có bảo hiểm y tế.

Tại CH Séc tồn tại hai dạng bảo hiểm y tế chính – công cộng và thương mại.

Bảo hiểm y tế công cộng được dành chủ yếu cho những người nước ngoài sau:

- Tất cả người nước ngoài được định cư
- Người nước ngoài làm thuê cho chủ lao động cư trú hoặc định cư trên lãnh thổ CH Séc (bảo hiểm do chủ lao động trả), bất kể người này được cư trú dạng gì (thị thực, cư trú dài hạn)
- Công dân các nước thành viên Liên minh Châu Âu và người nhà của họ (với những điều kiện nhất định)
- Một số nhóm người đặc biệt khác (chẳng hạn người xin tị nạn)

Bảo hiểm y tế thương mại (kể cả **bảo hiểm y tế du lịch**), dạng bảo hiểm hoàn toàn trên cơ sở ký kết tư nhân, được dành chủ yếu cho những người nước ngoài sau (trừ người nước ngoài đã được định cư):

- Doanh nghiệp cá thể (OSVČ) và các đối tượng kinh doanh khác
- Thành viên gia đình không có hoạt động kinh tế của người lao động, doanh nghiệp cá thể
- Sinh viên

Yêu cầu về bảo hiểm y tế du lịch cho cư trú dưới 90 ngày (trên cơ sở thị thực Schengen) được quy định tại nghị định của Liên minh Châu Âu, vẫn gọi là “Điều lệ thị thực”.

Nếu bạn xin cấp thị thực dài hạn hoặc cấp phép cư trú dài hạn tại cơ quan đại diện của CH Séc thì bạn có nghĩa vụ phải mua bảo hiểm y tế thương mại để trang trải cho trường hợp chăm sóc y tế không thể trì hoãn, kể cả chi phí liên quan đến vận chuyển, hoặc trong trường hợp chết người là chi phí vận chuyển thi hài. Mức giới hạn thanh toán bảo hiểm tối thiểu cho mỗi sự kiện bảo hiểm phải là 60.000 Euro. Bảo hiểm y tế du lịch không được loại trừ việc thanh toán bảo hiểm trong trường hợp xảy ra tai nạn do người được bảo hiểm cố ý gây ra, gây ra hoặc cùng gây ra cũng như vì người được bảo hiểm say rượu hay dùng ma túy.

Nếu bạn xin cấp thị thực dài hạn, cấp phép cư trú dài hạn hoặc gia hạn cư trú khi bạn đang cư trú trên lãnh thổ CH Séc thì bạn có nghĩa vụ phải mua bảo hiểm y tế thương mại tổng hợp, có nghĩa là người được bảo hiểm sẽ được chăm sóc y tế với mục đích duy trì tình trạng sức khỏe trước khi mua bảo hiểm mà không phải thanh toán trực tiếp các chi phí chữa chạy. Bảo hiểm này cũng không được phép loại trừ những chăm sóc y tế với mục đích phòng ngừa hay chữa chạy lâu dài cũng như chăm sóc y tế liên quan đến phụ nữ mang thai và việc sinh con. Bảo hiểm y tế thương mại dạng tổng hợp chỉ có thể mua được tại các hãng bảo hiểm có giấy phép cung cấp dạng bảo hiểm này trên lãnh thổ CH Séc.

Chúng từ về bảo hiểm y tế thương mại sẽ không bị đòi hỏi trong trường hợp bạn chứng tỏ được rằng chi phí chăm sóc y tế sẽ được thanh toán trên cơ sở hiệp định quốc tế hoặc bằng hình thức khác trên cơ sở văn bản cam đoan của pháp nhân, của cơ quan nhà nước hay trên cơ sở cam đoan trong tờ giấy mời đã được cảnh sát công chứng.

Nếu người nước ngoài lao động làm thuê thì chủ lao động còn trả cho người này cả bảo hiểm xã hội. Nếu người nước ngoài kinh doanh cá thể thì phải tự trả bảo hiểm xã hội.

Trong trường hợp bạn không tham gia bảo hiểm y tế và xã hội theo pháp luật quy định thì bạn có thể không được cấp hoặc bị hủy thị thực hoặc cư trú.

CẦN LƯU Ý NHỮNG ĐIỂM GÌ? CÓ NHỮNG NGUY CƠ GÌ?

HỖ TRỢ VÀ THÔNG TIN MIỄN PHÍ

- Trong trường hợp cần thiết bạn hãy tìm đến các trung tâm hội nhập và các tổ chức phi chính phủ phi lợi nhuận, nhiệm vụ của họ là hỗ trợ và cung cấp tư vấn pháp lý và xã hội cho bạn hoàn toàn miễn phí.
- Trước khi tìm hỗ trợ thì bạn hãy nghiên cứu kỹ các thông tin đáng tin cậy của các cơ quan nhà nước ở trang mạng – ví dụ www.mvcr.cz/cizinci hoặc portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka. Nếu những thông tin này không đủ cho bạn, bạn hãy lên danh sách các câu hỏi mà bạn cần câu trả lời và đặt lịch đến tư vấn. Khi đến gặp bạn hãy mang tất cả các giấy tờ liên quan tới vấn đề của bạn.
- Khi được hỗ trợ chuyên nghiệp và miễn phí, bạn hoàn toàn có thể tự mình giải quyết các công việc của mình một cách đơn giản.

NHỮNG NGƯỜI MÔI GIỚI – DỊCH VỤ

- Bạn đừng trả tiền một cách không cần thiết cho việc giải quyết thủ tục nhập cảnh và cư trú tại CH Séc, đa số các thủ tục này bạn đều có thể tự làm lấy được! Bạn hãy thu thập đủ các thông tin đáng tin cậy thông qua cơ quan đại diện CH Séc, qua cổng di dân điện tử chính thức của Bộ Nội vụ Séc hoặc qua các trung tâm hội nhập và các tổ chức phi chính phủ phi lợi nhuận. Bạn đừng tự động tin tưởng những thông tin không xuất phát từ các trang web chính thức.
- Nếu bạn quyết định sẽ dùng dịch vụ của các hãng môi giới lao động thì hãy kiểm tra xem hãng đó có giấy phép môi giới lao động hay không. Danh sách các hãng môi giới có giấy phép được đăng tải trên cổng điện tử của Bộ Lao động và Xã hội Séc portal.mpsv.cz/sz/zamest/zpr_prace.

GIẤY TỜ TÙY THÂN VÀ CÁC GIẤY TỜ KHÁC

- Bạn đừng đưa cho người khác giấy tờ tùy thân của mình (hộ chiếu) và hãy photo công chứng các văn bản quan trọng. Hãy mang theo sang CH Séc cả những giấy tờ liên quan đến trình độ học vấn của bạn, của các con bạn (nếu đi cùng), thẻ tiêm chủng hay những giấy tờ quan trọng khác.
- Bạn hãy giữ gìn cẩn thận thẻ cư trú sinh trắc tại CH Séc, vì nếu bị mất hay bị hư hại thì bạn sẽ phải trả lệ phí khá cao để xin cấp lại thẻ mới.

GIẤY ỦY QUYỀN

- Bạn đừng ký giấy ủy quyền toàn phần cho những thủ tục bạn có thể tự làm được (chẳng hạn như ký hợp đồng, nhận thư từ...). Ủy quyền thường được sử dụng cho một phạm vi được hạn chế cụ thể, một cá nhân cụ thể hoặc đến một ngày cụ thể định ra cho việc đại diện.
- Nếu bạn cấp ủy quyền cho ai thì hãy chọn những người đáng tin cậy và luôn giữ lại bản sao của giấy ủy quyền. Ủy quyền mất phí vé nguyên tắc chỉ dành riêng cho luật sư với giấy phép hành nghề luật sư. Bạn nên tìm hiểu thông tin về kết quả ủy quyền và nếu nghi ngờ, bạn hãy đến tận cơ quan mình cần giải quyết công việc để hỏi kết quả. Bạn có thể chấm dứt ủy quyền bất kỳ lúc nào.
- Bạn hãy giữ cẩn thận tất cả các giấy tờ văn bản và hãy luôn luôn lập những thỏa thuận liên quan đến công việc của bạn ở dạng văn bản để nếu cần thì có thể đòi hỏi quyền lợi.

ĐIỀU KIỆN LAO ĐỘNG

- Các điều kiện và nội dung của công việc bạn sẽ làm phải được thỏa thuận từ trước khi bạn sang CH Séc và phải có dạng văn bản.
- Trong trường hợp sau khi sang CH Séc bạn bị bắt làm những công việc khác với thỏa thuận ban đầu và bạn không đồng ý với điều đó thì đây có thể bị coi là sự vi phạm pháp luật từ phía chủ lao động của bạn, đó là tội hình sự lừa đảo, hoặc tội tệ hơn nữa là tội buôn người với mục đích cưỡng ép lao động. Cả nam và nữ đều có thể rơi vào tình cảnh này và bạn sẽ nhận ra được từ cách đối xử không đúng mực, điều kiện làm việc tồi tệ (bị bắt làm thêm giờ, điều kiện thiếu vệ sinh, công việc nguy hiểm hoặc có hại đến sức khỏe), bị bắt trả những khoản nợ ảo hay bị bóc lột tình dục và tâm lý. Trong trường hợp này bạn hãy tìm ngay đến những tổ chức phi chính phủ chuyên môn (xem mục Liên hệ) hoặc Cảnh sát CH Séc để được giúp đỡ. Sự làm chứng của bạn sẽ hỗ trợ cho việc trừng phạt thủ phạm và bảo vệ những người nước ngoài khác không bị bóc lột như bạn đã từng bị nữa.
- Nếu bạn là nạn nhân của buôn bán người và bạn hợp tác với cơ quan chức năng của Cộng hòa Séc, bạn có thể xin giấy phép cư trú dài hạn với mục đích được bảo vệ tại lãnh thổ và bạn sẽ không mất quyền được cư trú.

NỢ NẦN VÀ CHỨNG NHẬN KHÔNG NỢ

- Bạn hãy thận trọng với việc vay tiền để những khoản nợ và có thể cả việc bạn bị tịch biên sau đó không khiến bạn rơi vào cạm bẫy và gây ra những vấn đề có thể dẫn tới việc bạn cư trú bất hợp pháp. Các khoản tiền phạt và cả tiền lãi từ tiền phạt có thể chỉ liên quan đến những vấn đề tưởng như nhỏ nhặt, ví dụ phạt vì đi trốn vé tàu xe, không trả lệ phí truyền hình, không thanh toán đều đặn những khoản trả góp khi mua hàng, không trả lệ phí đổ rác hay nợ bảo hiểm y tế và xã hội.
- Tại CH Séc có tồn tại danh bạ con nợ. Chứng nhận không nợ cũng bị yêu cầu với hoạt động kinh doanh và giấy phép cư trú của bạn.

TUÂN THỦ PHÁP LUẬT

- Việc vi phạm các nghĩa vụ cư trú và lao động và vi phạm pháp luật của CH Séc nói chung có thể dẫn đến việc bạn bị trục xuất khỏi CH Séc, đồng thời là tên của bạn sẽ bị đưa vào hệ thống thông tin Schengen. Điều này có nghĩa là bạn sẽ bị cấm nhập cảnh vào tất cả các nước thành viên của Không gian Schengen.

THAY ĐỔI ĐỊA CHỈ TẠI CH SÉC

- Hãy thông báo thay đổi địa chỉ đúng hạn. Các cơ quan công sở có thể gửi cho bạn qua bưu điện những bức thư bảo đảm có nội dung quan trọng. Nếu nhân viên đưa thư không gặp được bạn tại địa chỉ cư trú thì Bưu điện sẽ thả tờ thông báo đưa thư không thành vào hòm thư để yêu cầu bạn đến nhận văn bản được gửi trong vòng 10 ngày. Nếu trong vòng 10 ngày kể từ khi văn bản được chuẩn bị sẵn sàng tại Bưu điện mà bạn vẫn không đến nhận thì văn bản này được coi là đã tống đạt đến tay bạn vào ngày cuối cùng của thời hạn. Cũng cần phải lưu ý ghi chính xác tên của bạn lên hòm thư và chuông cửa để nhân viên đưa thư có thể tìm thấy bạn.

DÀNH DỰM CHO TRƯỜNG HỢP ĐỘT XUẤT

- Nếu có thể, bạn hãy để để dành một khoản tiền cho trường hợp gặp vấn đề đột xuất hoặc phải hồi hương.

NHỮNG THÔNG TIN LIÊN HỆ QUAN TRỌNG TẠI CH SẾC

TRƯỚC KHI SANG CH SẾC

Các cơ quan đại diện của CH Séc, cấp thị thực Schengen:

- **Bộ Ngoại giao CH Séc** – Cục lãnh sự (Vízový odbor)
www.mzv.cz, e-mail: vo@mzv.cz

SAU KHI SANG CH SẾC

Tất cả các vấn đề cư trú, gia hạn cư trú, thông báo thay đổi:

- **Bộ nội vụ CH Séc:** Cục chính sách tị nạn và di dân (OAMP)
www.mvcr.cz/cizinci – tại đây bạn sẽ có được liên hệ với các cơ quan Bộ Nội vụ tại từng địa phương
Nếu có câu hỏi gì bạn có thể liên hệ:
Đường dây thông tin của Bộ Nội vụ bằng tiếng Séc và tiếng Anh: điện thoại (+420) 974 832 421, (+420) 974 832 418
E-mail: pobyty@mvcz

Kiểm tra cư trú, công chứng mẫu giấy mời thăm thân, nghĩa vụ trình báo sau khi vào lãnh thổ Séc:

- **Cảnh sát CH Séc – Phòng cảnh sát ngoại kiều**
www.policie.cz/clanek/agenda-cizinecke-policie.aspx

Việc làm tại CH Séc, thông tin, các hãng môi giới, chỗ làm trống (kể cả cho người nước ngoài):

- **Bộ Lao động và Xã hội**
Việc làm của người nước ngoài tại CH Séc: portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka
Các hãng môi giới việc làm: portal.mpsv.cz/sz/zamest/zpr_prace
Các sở lao động: portal.mpsv.cz/upcr
Các phòng thanh tra lao động: www.suip.cz

Thông tin và tư vấn miễn phí:

- **Các trung tâm hội nhập - www.integracnicentra.cz**
Bạn có thể tìm thấy các trung tâm hội nhập ở hầu hết các tỉnh của CH Séc. Các trung tâm hội nhập sẽ tư vấn miễn phí cho bạn về việc giấy tờ hay công việc gì phải được xử lý ở cơ quan công sở nào, cung cấp cho bạn các khóa học tiếng Séc, tư vấn, phiên dịch và nhiều dịch vụ miễn phí khác nữa. Tại các trung tâm hội nhập bao giờ cũng có mạng internet – các nhân viên trung tâm hội nhập sẽ chỉ dẫn và giúp đỡ bạn làm việc với mạng internet.
- **Các tổ chức phi chính phủ phi lợi nhuận (NGO) – trên trang web www.cizinci.cz có thể tìm thấy tất cả các liên hệ trong mục “Adresář kontaktů”.**
NGO cung cấp miễn phí tư vấn xã hội và pháp lý, các khóa học tiếng Séc, hỗ trợ khi làm việc với các công sở hoặc đi cùng đến các công sở hoặc đi khám bác sĩ, làm việc với các trường học, thông dịch và phiên dịch. Bạn có thể gọi điện thoại để nghị giúp đỡ tới bất cứ NGO nào, kể cả những NGO nằm ngoài địa phương cư trú của bạn. Tại các địa phương khác nhau bạn cũng có thể tìm thấy những NGO nơi bạn có thể tự mình đến gặp để được tư vấn.

Dưới đây chúng tôi chỉ xin giới thiệu sơ bộ một vài tổ chức:

- **Tổ chức hỗ trợ người tị nạn (Organizace pro pomoc uprchlíkům – OPU)** – tư vấn pháp lý và xã hội
www.opu.cz
tel: (+420) 730 158 779 , (+420) 739 413 983 (xã hội), (+420) 730 158 781, (+420) 730 158 779 (pháp lý)
e-mail: opu@opu.cz
- **Phòng tư vấn hội nhập (Poradna pro integraci – PPI)** – tư vấn pháp lý và xã hội
www.p-p-i.cz
tel: (+420) 603 281 269 (xã hội)
e-mail: praha@p-p-i.cz
- **Tổ chức di dân quốc tế (Mezinárodní organizace pro migraci) – IOM** – cư trú, di dân lao động, hồi hương tự nguyện,
www.iom.cz
điện thoại: (+420) 233 37 01 60
e-mail: prague@iom.int
- **Trung tâm hội nhập người nước ngoài (Centrum pro integraci cizinců) – CIC** – tư vấn pháp lý và xã hội
www.cicpraha.org
điện thoại: (+420) 222 360 452 (xã hội), (+420) 702 150 630 (việc làm)
e-mail: info@cicpraha.org
- **Hiệp hội hội nhập và di dân (Sdružení pro integraci a migraci – SIMI)** – tư vấn pháp lý và xã hội
www.migrace.com
điện thoại: (+420) 605 253 994 (xã hội), +420 603 547 450 (pháp lý)
e-mail: poradna@migrace.cz
- **InBáze, z.s.** – tư vấn pháp lý và xã hội
www.inbaze.cz
điện thoại: (+420) 224 941 415
e-mail: info@inbaze.cz
- **Caritas CH Séc (Charita ČR)** – giúp đỡ người nước ngoài hoạn nạn
www.charita.cz
Charita ČR có một mạng lưới các chi nhánh trên toàn lãnh thổ CH Séc.
- **Caritas Tổng giáo phận Praha – Trung tâm di dân (Arcidiecézní Charita Praha – Středisko Migrace)** – tư vấn pháp lý và xã hội, nghỉ
đêm ngắn hạn khi gặp hoạn nạn, giúp đỡ nạn nhân bị buôn người
www.praha.charita.cz, điện thoại: (+420) 224 813 418.
- **META, o.p.s.** – tư vấn giáo dục và đào tạo cho lớp trẻ cũng như người lớn, chứng nhận văn bằng
www.meta-os.cz
tel: (+420) 222 521 446
e-mail: info@meta-os.cz
- **La Strada Česká republika** – giúp đỡ nạn nhân bị bóc lột và buôn người
www.strada.cz
đường dây cấp cứu: (+420) 222 717171, đường dây thông tin: (+420) 800 077 777

Cổng di dân của Liên minh Châu Âu:

- ec.europa.eu/immigration

BẠN ĐỪNG QUÊN

TRƯỚC KHI ĐI

- 1) Tôi phải có hộ chiếu có giá trị, hoặc nếu tôi chưa đủ 15 tuổi và không có hộ chiếu của riêng mình thì tôi phải được ghi tên trong hộ chiếu của bố hoặc mẹ. Với mục đích cấp thị thực dài hạn thì hộ chiếu không được cũ hơn 10 năm, phải còn ít nhất 2 trang trống và phải có thời hạn ít nhất 3 tháng dài hơn so với thời hạn của thị thực dài hạn.
- 2) Các thủ tục cần thiết khi đệ đơn xin thị thực hoặc giấy phép cư trú tôi có thể được biết tại cơ quan đại diện của CH Séc hoặc trên cổng điện tử www.mvcr.cz/cizinci.
- 3) Tôi có bảo hiểm y tế có giá trị tại CH Séc.
- 4) Tôi phải có thị thực dán trong hộ chiếu hoặc được cơ quan đại diện cấp tờ thông báo về việc được cấp phép cư trú.

SAU KHI ĐẾN

- 1) Trong vòng 3 ngày làm việc kể từ khi đến CH Séc tôi phải thực hiện nghĩa vụ trình báo của mình tại Cảnh sát ngoại kiều (nếu tôi có thị thực) hoặc tại cơ quan của Bộ Nội vụ (nếu tôi đã xin giấy phép cư trú dài hạn), nếu nghĩa vụ này không được chủ nhà thực hiện.
- 2) Nếu tôi đã xin giấy phép cư trú dài hạn thì trong vòng 3 ngày kể từ khi đến CH Séc tôi phải tự mình đến cơ quan Bộ Nội vụ để cung cấp các dữ liệu sinh trắc.
- 3) Nếu tôi đã cung cấp các dữ liệu sinh trắc thì tôi sẽ còn phải tự mình lên đúng cơ quan đó của Bộ Nội vụ để lấy thẻ và trả lệ phí.

TRONG THỜI GIAN CƯ TRÚ

- 1) Tôi phải thông báo thay đổi họ, tình trạng cá nhân, thay đổi các dữ liệu trong hộ chiếu và trong thẻ cư trú, kể các thay đổi địa chỉ tại CH Séc, tại cơ quan Bộ Nội vụ.
- 2) Nếu tôi muốn ở lại lâu hơn thời hạn đang được phép cư trú thì tôi phải nộp đơn kịp thời để xin
 - Gia hạn thị thực dài hạn (từ 90 đến 0 ngày trước khi hạn thị thực kết thúc), hoặc
 - Cấp giấy phép cư trú dài hạn đầu tiên hoặc gia hạn (sớm nhất là 120 ngày, muộn nhất là ngày làm việc cuối cùng trước khi hạn thị thực hiện tại hoặc giấy phép cư trú dài hạn kết thúc).
- 3) Trong suốt thời gian cư trú, tôi được cấp thị thực hay cho phép cư trú dài hạn theo mục đích gì thì tôi cũng phải thực hiện đúng mục đích đó.

LIÊN HỆ

Cơ quan đại diện của CH Séc

Bộ Ngoại giao CH Séc

www.mzv.cz,

e-mail: vo@mzv.cz.

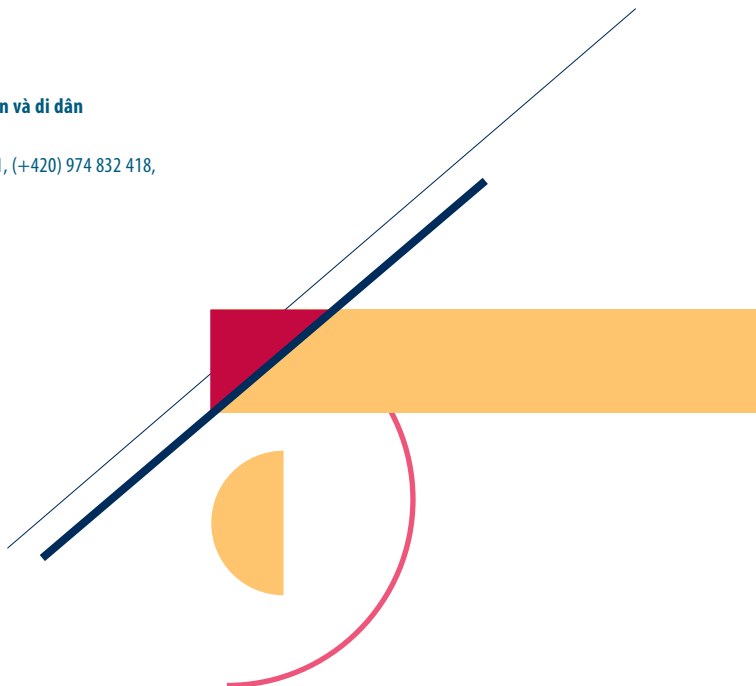
SAU KHI ĐẾN CH SÉC

Bộ Nội vụ CH Séc: Cục chính sách tị nạn và di dân

www.mvcr.cz/cizinci

Đường dây thông tin: (+420) 974 832 421, (+420) 974 832 418,

e-mail: pobyty@mvcr.cz

Bạn hãy xem bộ phim ngắn Bến trời Cộng hòa Séc trên trang web của Bộ Nội vụ.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Cuốn sổ tay đã ra đời trong khuôn khổ dự án hội nhập người nước ngoài do Bộ Nội vụ Cộng hòa Séc tài trợ.
Cơ quan thực hiện dự án này là tổ chức Slovo 21.